

Vestnik meščanskih šol.

Statistični pregled
absolventov meščanskih šol v
Sloveniji od 1922/23.

Vstopili v zavod s 1923/24 potem, ko so došli:

	III. razred		IV. razred		Skupaj		
	meščanske šole						
	moš.	žen.	moš.	žen.	moš.	žen.	
Ljubljana, mestna žen. realna gimnazija . . .	—	—	—	16	—	16	
Ljubljana, drž. moško učiteljsiše	3	—	13	—	16	—	
Ljubljana, drž. žensko učiteljsiše	—	—	—	33	—	33	
Ljubljana, zaseb. žensko učiteljsiše uršulink . .	—	23	—	11	—	34	
Maribor, drž. moško učiteljsiše	16	—	5	—	21	—	
Maribor, drž. žensko učiteljsiše	—	12	—	21	—	33	
Maribor, zasebno žensko učiteljsiše šol. sester .	—	13	—	17	—	30	
Škofja Loka, zaseb. žen. učiteljsiše uršulink . .	—	—	—	—	—	—	
Učiteljsiše skupno . . .	19	48	18	82	37	130	
						167	
Ljubljana, drž. trgovska akademija	2	—	6	9	8	9	
Ljubljana, drž. dvoraz. trgovska šola	1	1	3	52	4	53	
Maribor, drž. dvoraz. trgovska šola	11	12	6	16	17	28	
Celje, drž. dvoraz. trgovska šola	6	48	3	17	9	65	
Novo mesto, dvoraz. trgovska šola	2	18	—	4	2	22	
Trgovske šole skupno . .	22	79	18	98	40	177	
						217	
Tehniškasrednja šola Ljubljana	viš. stavbna šola	5	1	7	—	12	1
	viš. strojna šola	4	—	5	—	9	—
	ženska obrtna šola	—	7	—	7	—	14
Maribor, drž. vinarska in sadjarska ozir. srednja kmetijska šola	3	—	3	—	6	—	
Razne druge šole (Krištof in Gorazdov zavod, Ljubljana; Legatov zav. Maribor; razne kuharske in gospodinjske šole						23	177

	moš.	žen.
Vstopili so takoj v službo kot poduradniki:		
Na pošti	3	8
Pri železnici	10	1
Pri ostalih državnih uradih	4	1
V privatnih pisarnah	11	8
Skupaj	28	18
Posvetili so se trgovini	29	27
Posvetili so se rokodelstvu	41	41
Vseh absolventov 3. ozir. 4. razreda meščanskih šol je bilo	253	770
Študije je nadaljevalo od teh	127	515
Vstopilo v službo ali se posvetilo avoobodni obrti	98	86
Preostane: od katerih se peča večina z drugimi prostimi pridobitnimi in domačimi strokami	28	169

—c Na meščanskih šolah ljubljanske oblasti se razpisujejo za šolsko l. 1924./25. naslednja stalna učna mesta: (Razpis. Št. 6113. Prosvedni oddelk za Slovenijo. Ljubljana, dne 1. maja 1924.)

I. Na 1. mestni deški meščanski šoli v Ljubljani: ena služba za 2. strokovno skupino.

kakor jih ima Slovenija sedaj. Kako naj naše visoke šole — in če bi tudi v Skopju in v Subotici, pa eventualno še v Sarajevu bila pedagoška fakulteta — producirajo vsako leto toliko število osnovnošolskih učiteljev? In kakšna bi bila njihova izobrazba pri tej produkciji en masse?

Drugačna je stvar v Nemčiji. Dr. Kutzner poroča, da je Saksonka že ukinila učiteljske seminarje in prenesla učiteljsko izobrazbo na obe visoki šoli v Leipzigu in Dresdenu. Tam je to tudi mogoče. Število učiteljstva je sedaj gotovo popolno in novih je treba le toliko, kolikor jih vsako leto odide v pokoj ali umrje. In to bosta zmagali dve dobro urejeni visoki šoli. V naši državi bi se to dalo izvesti edino v Sloveniji, ako bi ljubljanska univerza bila urejena. Žalobno pa univerza nima prostorov niti za do-

II. Na 1. mestni deški meščanski šoli v Ljubljani: ena služba za 1. strokovno skupino in za srbski ali hrvaški jezik, oziroma za 1. ali 2. zagrebško skupino.

III. Na 2. mestni deški meščanski šoli v Ljubljani: ena služba za 1. strokovno skupino.

IV. Na deški meščanski šoli v Brežicah: a) ravnateljska služba; b) po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino.

V. Na deški meščanski šoli v Krškem: ena služba strokovnega učitelja za 1. skupino.

VI. Na deški meščanski šoli v Ribnici: po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino.

VII. Na deški in deški meščanski šoli v Jesenicah: a) po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino; b) po ena služba strokovne učiteljice za 1., 2. in 3. skupino.

VIII. Na deški in deški meščanski šoli v Trzinu: a) po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino; b) po ena služba strokovne učiteljice za 1. in 2. skupino.

—c Na meščanskih šolah mariborske oblasti se razpisujejo za šolsko l. 1924./25. sledeča stalna učna mesta: (Isti razpis.)

IX. Na deški meščanski šoli v Ormožu: po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino.

X. Na deški meščanski šoli v Slovenjgradcu: po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino.

Prošnje, in sicer za vsako službo posebej, ki jim je treba priložiti zrelostno izpričevalo, obe usposobljenosti izpričevali, dokazila o dosedanjem službovanju in zdravniško izpričevalo, če prosiš prvič za stalno mesto, je nasloviti na ministrstvo prosvete v Beogradu ter jih vložiti najkasneje do

10. junija 1924

pri svojem ravnateljstvu (vodstvu), ki jih takoj odpošlje pristojnemu okrajnemu šolskemu nadzorniku, ta pa s kompetenčno razpredelnico (s spiskom prosilcev) in z njih službeno oceno prosvetnemu oddelku za Slovenijo, v Ljubljani.

Splošne vesti.

TRETJA KRIVICA POROČENIM
UČITELJICAM.

S tem, da je država odredila poročenim učiteljicam polovične dnevnice napram neporočenim za isto delo, jim je napravila prvo krivico.

Druga krivica je bila ta, da je odvzela polovico dnevnice samo onim poročenim učiteljicam, ki so poročene z učitelji in državnimi uradniki, medtem ko je onim poročenim učiteljicam, ki so poročene s privatnimi uradniki, advokati, trgovci ali posetniki pustila polne dnevnice, dasi so boljše situirane kakor žene državnih uradnikov.

Sedaj je hotela tema dvema krivicama država pridejati še tretjo krivico, da bi dobivale z državnimi uradniki poročene učiteljice v mestih polne dnevnice, na deželi pa polovične. To bi značilo, da dvema krivicama pridejati še tretjo, oziroma četrto. Ni dovolj, da se loči uradništvo na draginske razrede, dasi je draginja povsod enaka in imajo podeželski državni uradniki s šolanjem otrok neizmerno velike stroške, se je hotelo zabiti še en klin krivice.

Imelo bi pa to še drugo slabo stran. Vse že itak raje sili v mesto, kakor na deželo, da je zunaj težje dobiti učiteljstva. Lahko si predstavljamo pritisk poročenih parov v mesto, če bi bila boniteta polnih dnevnice združena z mestom.

Potezo činovniškega Saveza in njegovo taktiko moramo smatrati v tem vpraša-

sedanje dijake. O učilih in zbirkah niti ne govorim. In ako bi se to tudi moglo izvesti v Sloveniji, je zelo verjetno, da bi absolventi te pedagoške fakultete odhajali — ne na osnovne šole, temveč v druge pokrajine na srednje šole, ker imamo tudi pomanjkanje srednješolskih učiteljev.

Za najmanj 20 let je torej v naši državi visokošolska izobrazba učiteljstva osnovnih šol neizvršljiva. Pač pa je nujno potrebno, da ministrstvo prosvete izdela točen prosvetni program, kje in koliko novih osnovnih šol se naj osnuje vsako leto, koliko učiteljev se za to treba, kje in koliko učiteljev se naj ustanovi, da bo mogoče uvesti splošno šolsko obveznost — recimo v 20 letih!

To je v naši državi prva in najnujnejša prosvetna potreba. F. Vajda.

nju kot popolnoma napačno, zgrešeno in krivično in moramo priznati kot edino pravilno stališče ono izvrševalnega Odbora UJU, ki se je v tem vprašanju postavil na stran poročenih učiteljic na deželi; prepričani smo, da so solidarne z njimi tudi poročene učiteljice v mestih.

Boj za polne dnevnice poročenim državnim uradnicam nam je vsem skupen in enoten. Eden za vse, vsi za enega!

— Vsem, ki so nepravilno prevedeni, bodisi da jim leta niso pravilno šteta, bodisi da so uvrščeni v napačno grupo ali stopnjo, bo treba napraviti pritožbo na Državni Svet. V priložni številki bomo priobčili vzorec take pritožbe. Do takrat naj si prizadejete preskrbe prepise dokazilnih listin, s katerimi bodo dokazali upravičenost službene dobe za napredovanje, ki bi se jim morala všteti. V poštevi pridejo prepisi sledečih listin: rešenje; zrelostno spričevalo, še boljše usposobljenostno izpričevalo iz katerega je itak razviden izpit zrelosti; vsi dekreti, s katerimi se dokaže službena doba; eventualni drugi dekreti, s katerimi se je vstela komu službena doba, n. pr. učiteljem-vojakom takoj po maturi v vojni ali drugi slučaj. Zelo važen je datum prvega nastopa službe po maturi, ker brez tega sploh ni mogoče ugotoviti službene dobe za napredovanje. Kdor ni na jasnem, naj se pravočasno obrne za informacije. Priložiti je znamko za odgovor.

— Vsi oni, ki so se pismeno obrnili na uradništvo ali strokovno tajništvo, naj pazno slede odgovorom v »Učiteljskem pravniku« in v listnici uradništva, ker je vsem nemogoče radi nedostajanja časa osebno odgovarjati. Le v slučajih, ki se izrazito nanašajo na dotični slučaj in če je zadeva diskretno osebnega značaja, prejmejo pismen odgovor, za kar pa je priložiti znamko. Priporočamo, da si člani spravijo »Tov.« s tabelami in pojasnili, ker se bomo pri ponovnih vprašanjih sklicevali le na zaporedne številke »Učit. pravnika«.

— Komur pripade povišica na položajno plačo ali stanarino po 1. septembru 1923 naj počaka s prošnjo za isto dotlej, da prejme odlok, ki ga izda prosvetni oddelk za Slovenijo v najkrajšem času.

— Posebni disciplinarni predpisi za učiteljstvo je najvažnejše delo letošnje pokrajinske skupščine. Da se lahko upošteva mnenje vsega učiteljstva, pozivamo, da se predlogi in zahteve takoj pošljejo na naslov H. Šumer, Šmarje pri Jelšah, ki zbira snov za glavnega referenta.

— Kaj se vse pripeti pri izpiti. Pavle Popović je napisal knjigo Jugoslovenska književnost, katere druga izdaja je izšla v Cambridge 1919. Tam je na strani 92, pisano to-le: »On (Janez Bleiweis) je često uzimao srpsko-hrvatske reči u svoj književni jezik i hteo da približi slovenačko narečje jeziku Vukovu i Gajevu. On je potpuno usvojio Gajev pravopis, i od 1. 1846 stalno ga uveo u svoj list. On je time mnogo doprineo da se i slovenačkoj posebnoj književnosti da onaj isti nacionalni karakter, koji je nešto ranije bio dat književnosti srpskohrvatskoj.« Na strani 90, pa sledeče: »Bila je (namreč hrvatska književnost pred Gajem) suviše oskudna i uska, i nije imala ni dahi ni poleta. Naročito, nije imala budućnosti sa svojim provincialnim narečjem. Zato se ona pod neposrednim uticajem velike srpske reforme, odmah i sama reformisala.« Potem pove Popović, da je izvršil to reformo Ljudevit Gaj. Tako je našel pisatelji na povsem precizen način tisto vez, ki spaja Karadžića in Gaja s Bleiweisom. Te vezi pa še ni zasledil član neke izpraševalne komisije. Edini učitelj, ki se je javil iz cele Slovenije k zadnjim srbohrvaškim izpitom, je dobil namreč za nalogo, da v glavnih potezih oriše delovanje Karadžića. Na koncu je nesrečni kandidat še kratko omenil vpliv delovanja na Gaja in Bleiweisa. Bleiweis in Karadžić — ne, to pa ni mogoče! Predaleč sta narazen! Za to misel je zagrabil član komisije in udaril siromaku kandidatu pečat neznanja, ki mu je jugoslovenska literatura španska vas. — Popović, Popović je odmevalo po hodnikih. Debelo so gledali knjigo, ki jo je imel ponižani in razžaljeni v rokah.

— Vinarska in sadjarska šola v Mariboru je izdala s pomočjo izrednih denarnih prispevkov okrajnega zastopa mariborskega in posojilnice »Narodni dom« v Mariboru prospekt, vsebujoč zgodovinsko črtico in splošno uredbo tega najstarejšega slovenskega kmetijskega zavoda, pogoje za sprejem učencev in praktikantov, hišni in šolski red, učni na-

črt itd., kar mora zanimati napredne kmetovalce in njih sinove, od kojih najboljši se naj strokovno izobrazujejo v kmetijskih šolah za njih prevajni poklic. Sedemnajst slik predločuje razne objekte vinarske in sadjarske šole. Ta prospekt znači nekaj mejnik v razvoju 52 let starega zavoda, kojega uredba se bo morala radi nedavno izvršenega izenačenja (unificiranja) vseh kmetijskih šol v državi, spremeniti v mnogih praveh. Dobiva se pri ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru proti plačilu 5 Din za tiskovni sklad, naložen v navedenem denarnem zavodu v svrhu kritja tiskovnih stroškov in omoženja izdanih še drugih spisov kmetijsko-gospodarske stroke, za kar se preplačila hvaležno sprejemajo.

— Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj odločno protestira proti določbi § 11. uredbe o draginskih dokladah, s katero se proti načelu: za enako delo enako plačilo, poročenim učiteljicam osebne draginske doklade zmanjšujejo za polovico. Pričakujemo, da g. finančni minister kot gentleman svojo obljubo, dano celokupnemu odboru glavnega uradniškega Saveza dne 19. marca t. l. v Beogradu, neokrnjeno izpolni. Poverjenstvo UJU Ljubljana prosimo, da g. ministra na to opozori.

— Skupščina Učiteljskog društva za grad Srem, Mitrovicu i srez, koja će se održati u nedelju 18. maja t. g. u prostoriama nem. osn. škole u Čalmi. Na ovu skupštinu dolazi iz Zagreba g. dr. Jure Turić, profesor više pedagoške škole, kao i drugovi izaslanici Glavnog Odbora iz Beograda. U radu sudeluju i g. dr. Dušan Gajić, kr. žup. fizik, Društvo trezvenosti, Pevačko društvo srp. ratarske čitaonice iz Srem, Mitrovice i Crk. pev. ratarsko društvo iz Čalme. Rad učiteljske skupštine počće tačno u 8 sati u jutro i imaće ovaj dnevni red: 1. Predsednikova reč. 2. Izbor overača. 3. Izveštaji. 4. Izbor jednoga člana u upravni odbor. 5. Povišica članarine. 6. Izbor delegata za skupštinu povereništva i kongres. 7. Rasprave: a) Jov. Udicki: »Deca u službi narodnog prosvetavanja«. b) Rezolucija na temu: »Klerikalizam u školi«. c) G. dr. Jure Turić: »Metodika škole rada« — podloga za raspravu. 8. Eventualija. — Za vreme skupštine u zgradi srp. osn. škole biće priređena antialkoholna izložba ministarstva narodnog zdravlja od Društva trezvenosti iz Srem, Mitrovice predavače na njoj g. dr. Dušan Gajić. Posle podne u 3 sata biće program za narod u prostorijama izložbe: 1. Pozdravna reč n. učitelja Čalmanskog Vlade Vukovića. 2. Dr. Jure Turić: »Šta da narod očekuje od škole i šta mu ona može da da«. 3. Jov. Udicki: »Nesretno dete« — dialog — prikazuju daci osnovne škole. 4. Peva Pevačko društvo srp. ratar. čitaonice iz Srem, Mitrovice. — U 5 sati posle podne biće u prostorijama kod Adama Flajta »Narodno Selo«. Raspored toga sela biće ovaj: Govor r. učitelja Čalmanskog Vlade Vukovića. 2. Trivunac: »Venčić«, pevaju u 3 glasa daci osnovne škole Čalmanske. 3. Deklamacija — deklamuje jedno nemačko dete. 4. Peva Pevačko društvo srp. ratar. čitaonice iz Srem, Mitrovice. 5. I. Bajić: »Srpski zvuci«, pevaju daci osnovne škole Čalmanske. 6. Trivunac: »Pesme s Morave, peva Crk. pev. ratarsko društvo iz Čalme. 7. Jov. Udicki: »Ne može se živeti« — pozorišni komad u 1 činu — prikazuju članovi Pev. društva srp. ratar. čitaonice iz Srem, Mitrovice. — Svaki član je dužan da poseti ovu skupštinu. — Predsednik: Jovan Udicki. — Tajnica Bosiljka Radosavljević.

— Okrajna učiteljska konferenca logaškoga okruga, ki se bo vršila dne 14. junija 1924 točno ob 9. uri v Cerknici. Dnevni red: 1. Otvoritev konference po okrajnem šolskem nadzorniku in imenovanje njegovega namestnika. 2. Volitev dveh zapisničarjev. 3. Naznanilo važnejših odredb in ukazov šolskih oblasti. 4. Porodilo okrajnega šolskega nadzornika o nadzorovanju osnovnih šol logaškega okruga. 5. Vprašanje telesne vzgoje šolske mladine, Poročevalec gosp. Josip Kristan. To vprašanje se bo obravnavalo tudi nazorno, t. j. da se pokaže vzorna telovadna ura dečkov in deklic. 6. Kako pospešuj osnovna šola med narodom idejo narodnega in državnega edinstva. Na obdelavi te teme naj sodeluje vse učiteljstvo v okraju, in sicer na ta način, da se o temi posvetuje učiteljstvo vsake šole na domačih konferencah, ki naj določijo svojega poročevalca. Ta izdela referat za dotično šolo, uvažujoč mišljenje svojih tovarišev. Na enorazrednicah stori to dotična učna oseba sama. Vsak referat

naj zaključijo teze, ki naj bodo vsemu učitelstvu v okraju kazipot in smernice njegovega vzgojnega delovanja v bodočem šolskem letu. Referate je predložiti okrajnemu šolskemu svetu do 30. aprila t. l. Poročevalca za te točke določi na dan konference okrajni šolski nadzornik. 7. Vpostavitev zneska v letni proračun za učiteljsko in šolsko knjižnico in njega uporaba. (Odlok ministrstva prosvete št. 33.619). Poroča g. Dragotin Česnik. 8. Poročilo knjižničnega odbora o stanju okrajne učiteljske knjižnice in odobritev računa za leto 1923. 9. Volitev knjižničnega odbora (6 članov). 10. Določitev učnih knjig za šolsko leto 1924/25. 11. Samostojni nasveti, katere je najkasneje tri dni pred konferenco javiti okrajnemu šolskemu svetu.

— **Šolsko vodstvo v Grižah pri Celju** ima v zalogi še precej Rapetovih in Fletetovih šolskih listov. Oddalo bi jih po primerno nizki ceni. Kdo bi se zanimal za nje?

— **Učenci petrazredne osnovne šole v Grižah pri Celju** so nabrali za velikononočnico koroških in primorskih bratov onkraj meje vsoto 358 Din 50 p. Vrla mladina, ki je tako rada odprla srca in roke, zasluži vse priznanje in v zahvalo naj ji bo zavest, da je olajšala sirotam gorje, da je pomagala otroti marsikatero bratovsko solzo.

— **Učiteljica v Srbiji in Vojvodini:** 1. Beogr. žen. učit. škola; 2. Negotinska učit. škola; 3. Kragujevačka žen. učit. škola; 4. Uzičko pedagog. oddeljenje; 5. Jagodinska učit. škola; 6. Aleksinačka učit. škola; 7. Šabačka pedagog. oddeljenje; 8. Učit. škola v Danilovem Gradu; 9. Pedagog. oddeljenje v Beranima; 10. Skopska učit. škola; 11. Bitoljska gimnazija (se polaga učit. izpit samo še letos); 12. Moška učit. škola v Somboru; 13. Ženska učit. škola v Somboru; 14. Subotička učiteljska škola; 15. Ženska učit. škola v Novem Sadu; 16. Vršakačka učit. škola; 17. Učit. škola v Prilepu.

— **20letnica.** Tovariši, maturanti ljubljanskega učiteljskega iz leta 1904. na nože! Desetletnico nam je preprečila leta 1914. svetovna vojna, dvajsetletnico nam ne prepreči nihče! Primeren čas bi bila pokrajinska skupščina, ki se bo vršila v začetku julija, najbrže v Krškem. Sicer pa naj odloči večina. Oglasite se, kolikor vas je še med živimi! — Janko Golob, Raka.

— **Narodna šola v Ljutomeru uprži 25. t. m.** v telovadnici pravilno igrati v 3. dejanjih »V kraljestvu palčkov«. Spisal Ribičič. Ker dobi telovadnica električno razsvetljavo, bode igra bajnejša. Čisti dohodek pripada Podpornemu društvu. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi učitelstvo zlasti tovariše in tovaršice.

— **Naročnikom »Zvončka«.** Pri odpravljanju 5. številke »Zvončka« se je dogodila neljuba tehnična pogreška, da se je v nekatere izvode vložilo po dve enaki poli. Dotični naročniki naj nam to pomoto, ki je uprava ni zagrešila, oprostijo ter vrnejo dotične pole, nakar jim bomo prave dostavili. **Uprava »Zvončka«.**

Učiteljski pravnik.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA UREDNIŠTVU »UCIT. TOV.« IN STROKOVNEMU TAJNIŠTVU.

(Odgovarjamo le organiziranim članom.)

24. Draginska doklada za člane družine, izven otrok in žene (t. j. če kdo vzdržuje pri sebi očeta, mater, sestro itd.) je po zadnji uredbi o draginskih dokladah (ki velja za prevedene aktivne državne uradnike in prevedene upokojence s polnimi službenimi leti) popolnoma ukinjena. (Pov. UJU se je obrnilo na glavni odbor, da se te doklade zopet uvedejo in naj se pri prvi korekturi uredbe to zopet vstavi v uredbo).

25. Ako ste bili vojak preden ste postali dobrovoljec, se vam po čl. 282. fin. zakona 1922/23. štejejo v pokojnino dvojno samo dobrovoljska leta, ne pa tudi druga.

26. Kam lahko vstopi absolutni meščanske šole razvidite iz današnje statistike v »Vestniku meščanskih šol«.

27. Z učiteljicami poročeni učitelji pristojni po čl. 11. draginske uredbe izjemoma doklada 150 Din za ženo mesečno in v tem slučaju ne velja za nje določba čl. 9. uredbe o draginskih dokladah, ki pravi, da ne pristoji doklada za ženo »1. če je žena aktivna državna uslužbenka ali upokojenka«.

28. Vojna leta, ki jih je prebil učiteljski abiturijent po

maturi v vojni se štejejo v službeno dobo v zmislu čl. 282. finančnega zakona za leto 1922/23. z dne 31. julija 1922, številka 324 Ur. l. in kraljevske uredbe z dne 30. julija 1922, številka 349 Ur. l. Prizadeji morajo prositi za vštete vojnih let. Prošnji je opremiti z uradnimi dokazili o vojaškem službovanju in jo je nasloviti na ministrstvo prosvete. (V tem slučaju se odbije tudi pri vstetju kadrskega rok).

29. Za povišico osnovne plače, položajne plače ali stanarine je treba vselej posebej prositi. Prošnja je po čl. 128. uradniškega zakona in čl. 6., toč. 9. zakona o taksah in pristojbinah takse prosta in jo je nasloviti na ministrstvo prosvete v Beogradu. Prošnji je priložiti uradno overovljen prepis rešenja o prevodu in uradno overovljen prepis zadnje službene ocene, da ni po čl. 48. in 59. urad. zak. nobenih zaprek za napredovanje. V prošnji (ali prilogi) je napraviti izpisek iz »Osebnih popisnic« o službeni dobi od prvega nameščenja do dneva, ko zapade povišica in je te podatke treba uradno overoviti, da ni treba prilagati dekretov. Uradno overovljenje prepisov in točnosti podatkov (kar izvrši lahko šolsko vodstvo), je po tar. post. čl. 6., toč. 9. zakona o taksah in pristojbinah takse prosto. — Povišice se izplačujejo po čl. 262. finančnega zakona za leto 1924/25. 1. julija in 1. januarja vsakega leta za nazaj.

30. Pomozna učiteljica ženskih ročnih del na nesistemiziranem učnem mestu dobi osem desetih sistemizirane najnižje plače stalnih učiteljic ženskih ročnih del.

31. Upokojeenci med 26. avgustom 1919 do 30. novembra 1919 imajo biti prevedeni na dinarske plače po čl. 33. zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919, tako je odločilo ministrstvo financ kr. SHS generalna direkcija državnega računovodstva D. R. br. 7883, z dne 7. februarja 1924. Za nakazilo je potrebna še posebna osebna vloga na podlagi navodil, ki jih izda v ta namen oddelek za prosveto v Ljubljani. — Ker je bil omenjeni zakon objavljen 26. avgusta 1919, je stopil s tem dnem v veljavo in zatorej upokojeenci, ki so bili prej upokojeni, ne bodo prevedeni po tej odločbi.

32. Čas, ki ga je kdo prebil kot začasni upokojenec, se ne šteje v službeno dobo in ni všteti v rešenjih.

33. Kdaj komu zapade povišica ni razvidno iz rešenja, kakor je bilo to razvidno na dosedanjih verzorih o prevedbi, ki jih je leta 1919, izdal višji šolski svet. Vsakdo pa lahko razvidi to iz tabele, ki je bila objavljena v 15. številki »Učit. Tov.«; treba je paziti, da se pravilno vštejejo službena leta, kolikor je vsakomur všteti na podlagi rešenja do 1. septembra 1923 in kar jih je odslužil po 1. septembru 1923. Ponovno opozarjamo, da so v rešenjih všteta le polna leta do 1. septembra 1923, niso pa vpisani tudi meseci in dnevi do tega dne, ki se tudi štejejo v napredovanje. Za povišice ne velja rok 30 dni, predpisan za pritožbo na Državni Svet. Pritožba se nanaša le na nepravilno vštete službenih let in ne pravilno uvrstitev.

34. Med prvim nastopom službe po maturi in usposobljenostnim izpitom se šteje v napredovanje in penzijo največ 5 let službe po čl. 29. zakona o narodnih šolah z dne 9. aprila 1904 in dopolni z dne 23. julija 1919, številka 643 Ur. l. Če je imel kdo več službenih let med prvim nastopom po maturi in usposobljenostnim izpitom, se mu ta čas ne šteje v službeno dobo in tudi ni vračunan v službeni dobi na rešenjih.

35. Vsi upokojeenci pred 1. septembrom 1923 bodo dobivali pokojnino po starem, le če se bodo zvišale draginske doklade, kar bo razvidno iz posebne draginske uredbe za upokojence, ki jo ministrski svet objavlja v najkrajšem času.

36. Draginska doklada za otroka ne pripada po čl. 10., toč. 5., če vstopi v trgovino, v obrt ali podjetje kot učenec ali vajenec, pa ga vzdržuje delodajalec brez nagrade. — Po čl. 42. uradniškega zakona odpade v tem slučaju tudi doklada po čl. 41. uradniškega zakona, če prestane pred polnoletnostjo potreba, da otroka roditelji vzdržujejo.

37. Če živi poročena učiteljica v drugem kraju kakor mož-učitelj, ji pripadajo polne draginske doklade; v tem slučaju ne pripade (po čl. 9., točka 1.) možu doklada za ženo.

38. Funkcijske doklade šolskim voditeljem se bodo izplačale

— kakor smo se informirali na merodajnem mestu — prav v kratkem, računa se do treh razredov ali vzporednic 75 Din in za vsak nadaljni razred ali vzporednico po 25 Din.

39. Šolsko veselico je treba samo naznaniti in izposlovati znižane pristojbine pri okrajnem glavarstvu.

40. Nakazilo novih plač se izvrši pri knjigovodstvu tako kakor so plače označene v rešenju in ne, kakor nekaterim sedaj fiktivno pripadajo, ker je treba za povišice šele prositi in za napako uvrstitev šele odločbe ministrstva ali Državnega Sveta.

ZA »OBRAMBNI SKLAD«.

je daroval tov. Edo Hofbek, učitelj v Pišecah pri Brežicah 10 Din. Živeli posnemalci!

Prispevki »Obrambnega sklada« se bodo porabljali za principialne pritožbe na Državni Svet, če bomo hoteli izvoziti v kakem vprašanju principialno odločbo, ki bo potem v korist vsem. Položnice za ta sklad zahtevajte od blagajništva Pov. UJU v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

Obrambni vestnik.

— ob Preludij za volitve v narodno skupščino je že začel dobroznani »priatelj« šole in učitelstva »Slovenski Gospodar« s svojo njega samega vredno sestrico »Straža« s tem, da udriha po šoli in učitelstvu. Povod mu je dal tovariš Kranjc od Sv. Barbare v Slov. goricah, kateri se je hotel udeležiti demokratskega shoda. Shod je pa »dobro slovensko ljudstvo« onemogočilo, seveda docela iz »lastne« inicijative. Takrat je bila pijana in podivjana mladina dobro vzgojena in so bili gospodje zadovoljni z uspehom šolske vzgoje. Ko pa je ista mladina ravno tam v svoji pijanosti zaklala 14 dni pozneje domačega gostilničarja, je temu seveda krivo učitelstvo in — šola. »Slov. Gospodarju« in »Straži« bi v njunem lastnem interesu svetovali, da naj že enkrat neha blatiti zaradi posameznih slučajev celega stanu. Ravno v Slovenskih goricah je med mnogimi posvečenimi predstavnik SLS toliko in tako grdega gnoja, kakor morda na nobenem koščku slovenske zemlje. Zato naj rajši čisti pred svojim pragom. Oba lista tiska Cirilova tiskarna v Mariboru. Kdor hoče, da bosta »Gospodar« in »Straža« še lažje udrihala po učitelstvu in šoli, ta naj še nadalje naroča in kupuje v Cirilovi tiskarni in knjigarni šolske potrebščine. O naloga šole in vzgoje pa se ne bomo prepirali z dopisnikom »Gospodarja«, ker imamo drugega posla dovolj.

— ob Dobra »zafrkacija«, Mariborska »Straža« je bila pred kratkim napadla naše tovaršice v Slov. Bistrici radi nekih besed o Orlu in o spovednicah ter je ob koncu zabavljala: »Morda prinese novi šolski zakon nadzorstvo o delovanju duhovnikov v spovednicah, a doslej ga še nima!« »Tabor« z dne 20. aprila 1924 pa našteva duhovnikom zlorabo spovednic in dokazuje, da bi bil takšen zakon za katoliške duhovnike potreben ter pravi končno: »Poznamo dobro naše občutljive duhovnike, radi bi, da bi se jim učiteljice klanjale, dobrikale, jim dvorile, se jim nastavljele itd., ker v svoji dostojnosti tega ne store, segajo prezirani duhovniki v svoji rimski maščevalnosti v »Stražo« po njih. Tam se čutijo varni, kajti obrekovalci vseh obrekovalcev v mariborski škofiji duhovnik Golec se skriva za imunostjo poslanca Pušenjaka.« — Temu dodajemo: »Straža« in »Slov. Gospodar« nam odkrivata moralno gnolobo rimsko-katoliškega klera ter nas opozarjata na složno delovanje duhovništva in učitelstva v pravoslavju. Nemara delata nalašč tako, da bi nas pregnala v pravoslavlje.

— ob Obrekovanje učitelstva nadaljuje marljivo klerikalni »Slov. Gospodar« v Mariboru. Ni dolgo temu, kar je dejal na »pranger« tovariša Krambergerja pri Sv. Jakobu in Zeleznika pri Sv. Jurju v Slov. goricah. Glavni urednik duhovnik Golec boluje na manji obrekovanju učitelstva. Ako bi bilo »Slov. Gospodarju« kaj do dobrega razmerja med duhovništvom in učitelstvom, bi svoje maziljene dopisne opozoril, naj zadevo razčistijo pri šolskih oblastih, ne pa, da blatijo učiteljski stan pred narodom. Seveda, lažje je, se skrivati za odgovornim urednikom, državnim poslancem Pušenjakom, kojega čuva imunost državnega poslanstva, kakor pa se izpostavlja nevarnosti, biti pri sodišču radi častikrake obsojen. — Gledati moramo, da bomo od Cirilove tiskarne daleč proč!

Književnost in umetnost.

Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učitelstvu in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjigarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, številka 6.

Nove knjige in druge publikacije.

— kpl Domači vrt. Praktičen navod kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Pojasnjeno z 69 podobami in z 2 barvanimi slikama. Založba Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 60 Din.

— kpl Otroške pesmi. Uredil: Srečko Kumar. Naslovno stran narisal: Fran Kralj. Izdala in založila Zveza slovenskih učiteljskih društev v Italiji. Trst. Cena 20 Din.

Ocene.

— k Domači vrt. Praktičen navod kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. S to knjigo je izpolnjena velika vrzel. Vsi prijatelji vrtnarstva, učeča se mladina, naš učiteljski naraščaj, kakor tudi mi učitelji vrtnarji bomo uporabljali novo knjigo z velikim pridom pri uredbi in oskrbovanju šolskega vrta, kakor tudi pri pouku v kmetijsko-nadaljevalnih šolah. — Pisatelj nas v uvodu seznanja s temeljnimi pojmi o življenju rastlin, z zunanji organi in z notranjiim ustrojem. — V prvem delu obravnava splošno vrtnarstvo in nas seznanja z najnovejšimi načeli o uredbi vrta, pripravi zemlje in z glavnimi vrtnarskimi opravili. — V drugem delu knjige obravnava posebno vrtnarstvo v šestih poglavjih: a) zelenjadstvo, b) sadno drevje na domačem vrtu, c) kako vrt krasimo, d) navodilo o gojitvi sobnih rastlin in kot zaključek nam dodaja e) vrtnarski koledar. — Pri vsaki kulturi nam podaja sestavitelj natančen opis, čas setve oziroma sadilne primerne razdalje in oskrbovanje, kar je za vsakega, zlasti za začetnike velike važnosti. Knjiga je v tem oziru pisana tako jasno in določno, da mora zadeti vsak pravo. Našel je pri vsaki kulturi tudi najvažnejše sorte, ki so pri nas že več ali manj preizkušene in ki tudi dobro uspevajo, kar bo vsem prav posebno dobro služilo pri naročevanju semen. — Posebno važno se mi zdi poglavje o sadnem drevju. Da bi se vsak ravnal po tem navodilu imeli bi lične vrtove, ki bi bili nam v pravo korist in okras. — Vrt brez cvetja je mrtev, zato je preskrbel pisatelj bogato izbero poletnih in dvoletnih cvetlic. Posebno pozornost je posvetil trajnicam ali perennam, ki so nadvse hvaležne in danes najmodernejše cvetlice. Razdelil jih je po dobah cvetja. Tudi ljubitelji rož (vrtne) dobe v knjigi potrebna navodila. Prav umestno je poglavje o gojenju sobnih cvetlic. Kdor bo to proučil in se po tem ravnal bo imel sigurno lepe uspehe in obilo veselja. Tovarišice, ljubiteljice sobnih cvetlic ne prezrite tega pouka! — Pa zašel sem predaleč, knjigo treba čitati in zopet čitati — ne samo to, živeti je treba z njo. Teža krasnega dela, ki ga pojasnjuje veliko lepih slik in načrtov, vedno delo našega znanega tovariša D. Humeka, ne bi smel pogrešati noben ljubitelj vrtnarstva, noben učitelj vrtnar. Najti mora prostor v vsaki učiteljski in šolski knjižnici. Vsem jo prav toplo priporočamo, kot prvo, in najboljšo delo te vrste v naši literaturi. — Šk.

— k Otroške pesmi. Uredil: Srečko Kumar. Vsebine: Enoglasne pesmi: E. Adamič: Otroci kličejo pomlad; M. Kogoj: Lastavica, Ko smo spali; E. Adamič: Angel z neba poslan je, Pomlad v Galiciji, Kolesa; M. Kogoj: V gozdu, Na saneh; E. Adamič: Romar roma na goro, Dvoglasne pesmi: V. Vodopivec: Pojdimo spat; I. Grbec: Kralj kraljico vpraša; M. Kogoj: Rajanje; E. Adamič: Jurjevanje; M. Kogoj: Kaj ne bila bi vesela, Deček in sinčica; E. Adamič: Ciganska, Pomlad na Goriškem; M. Kogoj: Holadrijo; K. Pahor: Pojdimo spat; E. Adamič: Pri polju; A. Dobronič: Oj Jelena. Kolika je bašca zelena, Car Sulejman pod Beograd sađe, Kiša pada trava raste, Razboljela se grivna mamina, U Omera višje Sarajeva. Troglasne pesmi: V. Vodopivec: Starček roma na goro; E. Adamič: Na Jurjevo; M. Kogoj: Zvončki, Trobentice; E. Adamič: V maju; M. Kogoj: Breza; E. Adamič: Uspavanka, Sestrica; M. Kogoj: Mladinska; E. Adamič: Saj ni čuda. — St. Premrl: Rože za Marijo (s spremljevanjem klavirja ali harmonija); A. Lajovic: Pesem nagačevka (s spremljevanjem klavirja). — Dodatek: V. Vodopivec: Bog; Al. Sonc: Zlati solnček, Pikelj pakelj, Kolone, Cigan, Na vaškem trgu, Turek, Kralj Matjaž; Fr. Venturini: Cimbalo din; Al. Sonc: Jezdec; V. Vodopivec: Stari Medo.

Naša gospodarska organizacija.

UCITELJSKI KONVIKT V LJUBLJANI.

XXIX. redni občni zbor društva za zgradbo »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani je bil dne 16. aprila 1924 ob 10. uri v prostorih Hranilnice in posojilnice Učiteljskega konvikta z običajnim dnevnim redom. Predsednik E. Gangl pozdravi vse navzoče, konstatuje sklepčnost ter preide na dnevni red.

Tajnikovo poročilo.

Društveni odbor se je na svoji seji dne 28. marca 1923 konstituiral tako-le: predsednik E. Gangl; I. podpredsednik L. Jelenc, II. podpredsednik A. Gnuš; tajnik F. Juvanc; blagajnik J. Dimnik; člani: J. Ambrožič, M. Repovž, V. Sadar, M. Sodnikova.

Društvena pravila nam nalagajo iskati novih virov, da čimprej spravimo skupaj potreben kapital, ki naj z njim začnemo graditi Učiteljski konvikt. Brezobrestna posojila po 250 Din (1000 K) so domalega prenehala. Nabiranje 7% obveznic investicijskega državnega posojila sem še nadalje oskrboval od zadnjega občnega zbora pa do onih lepih, nam vsem